

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ СЛУЖБИ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ
КАФЕДРА ТЕОРІЇ ТА ІСТОРІЇ ДЕРЖАВИ І ПРАВА

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ІСТОРІЯ УКРАЇНСЬКОЇ НАЦІОНАЛЬНОЇ ІДЕНТИЧНОСТІ

Освітня програма	<u>«Право інформаційної безпеки»</u>
Рівень вищої освіти	<u>перший (бакалаврський)</u>
Форма навчання	<u>денна</u>
Статус навчальної дисципліни	<u>обов'язкова</u>
Мова викладання	<u>українська</u>

КИЇВ–2023

Робочу програму навчальної дисципліни розглянуто та затверджено на засіданні кафедри теорії та історії держави і права ННГІ від 29.06.2023 року, протокол № 9.

1. Опис навчальної дисципліни

Показник	Значення показника
Курс	I
Семестр	I
Обсяг (<i>кредити ЄКТС/години</i>)	4/120
Кількість змістовних модулів	2
Розподіл годин за видами навчальної діяльності:	
лекцій (Л)	30
семінарські заняття (СЗ)	30
самостійна робота (СР)	60
формування підсумкового контролю (<i>семестр</i>)	Екзамен (I)

2. Мета та завдання вивчення навчальної дисципліни

2.1 Мета та основні завдання вивчення навчальної дисципліни «ІСТОРІЯ УКРАЇНСЬКОЇ НАЦІОНАЛЬНОЇ ІДЕНТИЧНОСТІ».

Мета: допомогти здобувачам відомчої системи освіти комплексно вивчити питання української національної ідентичності з позиції історії її виникнення та розвитку в розрізі історії європейської цивілізації, тим самим сприяти набуттю ними професійних компетентностей майбутніх фахівців сектору безпеки та оборони.

Завдання:

- знайомство з основними історичними етапами формування, збереження та зміцнення української національної ідентичності;
- теоретичне осмислення феномену нації, української ідентичності, а також чинників та механізмів націогенезу;
- дослідження української ідентичності у взаємообумовленості таких її складових, як етнос, нація, країна та держава;
- аналіз історико-культурних засад становлення української нації у взаємозв'язку із сучасними завданнями розбудови незалежної Української Держави;
- вивчення історико-культурних моделей української ідентичності та зв'язку між ними;
- сприяння усвідомленню студентами власної причетності до багатовікової історії українського народу й належності України до європейського історико-культурного та правового простору, а також важливості її вступу до Європейського Союзу та НАТО;
- виявлення проблем та формування шляхів збереження української національної ідентичності в умовах глобалізації (інтеграції, універсалізації та поляризації сучасного світу);
- підвищення рівня громадянської та культурної компетентностей.

2.2. Результати навчання

Обов'язкова навчальна дисципліна «ІСТОРІЯ УКРАЇНСЬКОЇ НАЦІОНАЛЬНОЇ ІДЕНТИЧНОСТІ» спрямована на досягнення програмних результатів навчання (ПРН), які в інтегрованому (синтезованому) вигляді визначені у профілі освітньо-професійної програми «Право інформаційної безпеки» (реєстр. №29/19-4011/ві від 10.07.2023 року), а саме:

РН1	Визначати переконливість аргументів у процесі оцінки заздалегідь невідомих умов та обставин.
РН3	Проводити збір і інтегрований аналіз матеріалів з різних джерел.
РН4	Знати та розуміти основи права Європейського Союзу.
РН11	Мати базові навички риторики.
РН12	Доносити до респондента матеріал з певної проблематики доступно і зрозуміло.
РН14	Використовувати статистичну інформацію, отриману з першоджерел та вторинних джерел для правничої діяльності.
РН17	Працювати в команді, забезпечуючи виконання завдань команди.

3. Програма та структура навчальної дисципліни

Назви змістовних модулів, тем навчальних занять	Всього	Л	СЗ	ПЗ	СР
<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>	<i>5</i>	<i>6</i>
Семестр					
Змістовний модуль 1. Історія української національної ідентичності від давніх часів до 1917 р.					
Тема 1. Вступ до курсу «Історія української національної ідентичності»	6	2			4
Лекція 1. Навчальна дисципліна «Історія української національної ідентичності» та її місце в освітній програмі «Кіберзахист інформаційних ресурсів»		2			
Самостійна робота 1. Поняття, методологія та інформаційні джерела навчальної дисципліни «Історія української національної ідентичності»					4
Тема 2. Історико-культурна модель ідентичності населення України первісної доби	8	2	2		4
Лекція 1. Етнокультурна модель ідентичності населення України в її сучасних територіально-державних межах за доби первісності		2			
Семінарське заняття 1. Етнокультурна ідентичність давнього населення України первісної доби			2		
Самостійна робота 1. Модель ідентичності населення пізньопервісного суспільства на теренах сучасної України					4
Тема 3. Історико-культурна модель ідентичності середньовічного східнослов'янського світу (V–IX ст.)	8	2	2		4
Лекція 1. Етнополітична модель ідентичності східнослов'янської спільноти на території сучасної України (V–IX ст.)		2			
Семінарське заняття 1. Етнічна ідентичність східнослов'янської людності на теренах сучасної України докняжої доби (V–IX ст.)			2		

Самостійна робота 1. Східнослов'янський глотогенез					4
Тема 4. Історико-культурні моделі ідентичності населення України-Русі (IX–XIII ст.)	6	2	2		2
Лекція 1. Релігійно-династична модель ідентичності населення давньоруської держави (IX ст. – 40-і рр. XIII ст.)		2			
Семінарське заняття 1. Модернізація релігійно-династичної моделі ідентичності під впливом внутрішньо «регіонально-федералістичних» тенденцій (кін. XI ст. – 40-і рр. XIII ст.)			2		
Самостійна робота 1. Завершення цивілізаційної революції на теренах України в давньоруську добу					2
Тема 5. Історико-культурні моделі ідентичності населення українських земель у XIII–XVII ст.	8	2	2		4
Лекція 1. Від руйнації уніфікаційної релігійно-династичної моделі ідентичності до формування ранньомодерної (40-і рр. XIII – 60-і рр. XVI ст.)		2			
Семінарське заняття 1. Ранньомодерна модель української ідентичності (70-і рр. XVI – перша половина XVII ст.)			2		
Самостійна робота 1. Роль козацтва у кристалізації ранньомодерної української ідентичності					4
Тема 6. Історико-культурна модель української ідентичності часів національно-визвольних змагань та гетьманської доби (XVII–XVIII ст.)	6	2	2		2
Лекція 1. Ранньомодерна модель української ідентичності періоду національно-визвольних змагань середини XVII ст.		2			
Семінарське заняття 1. Особливості формування української ідентичності доби іноземної зверхності (60-і рр. XVII – XVIII ст.)			2		
Самостійна робота 6. Роль козацько-старшинської еліти у вибудовуванні					2

української ідентичності (XVII–XVIII ст.)					
Тема 7. Історико-культурна модель ідентичності доби українського національного відродження (XIX ст. – 1914 р.)	8	2	2		4
Лекція 1. Становлення української модерної нації європейського типу		2			
Семінарське заняття 1. Модель класичної національно-культурної ідентичності в загальноєвропейському контексті: спільні риси та особливості			2		
Самостійна робота 1. Вибудовування української національної ідентичності в умовах поліетнічних імперських структур (XIX ст. – 1914 р.)					4
Тема 8. Історико-культурна модель української національної ідентичності періоду Першої світової війни	8	2	2		4
Лекція 1. Український аспект геополітичних стратегій провідних держав щодо структурування центрально-східноєвропейського державно-політичного простору (переддень Першої світової війни – лютий 1917 р./жовтень 1918 р.)		2			
Семінарське заняття 1. Український націєтворчий процес часів Першої світової війни (серпень 1914 р. – лютий 1917 р./жовтень 1918 р.)			2		
Самостійна робота 1. Роль Українських Січових Стрільців у формуванні української національної ідентичності					4
Модульна контрольна робота 1	2			2	
Всього годин за змістовний модуль 1	60	16	14	2	28
Змістовний модуль 2. Історія української національної ідентичності від 1917 р. до сьогодення					
Тема 9. Історико-культурна модель української національної ідентичності періоду Української революції 1917–1921 рр.	8	2	2		4
Лекція 1. Український націєтворчий процес доби Української Центральної Ради (1917–1918 рр.)		2			

Семінарське заняття 1. Вибудовування української національної ідентичності в умовах боротьби за збереження української державності (1918–1921 рр.)			2		
Самостійна робота 1. Національна стійкість українців періоду національно-визвольних змагань 1917–1921 рр.					4
Тема 10. Історико-культурна модель національної ідентичності українців міжвоєнної доби (20–30-і рр. ХХ ст.)	12	2	2		8
Лекція 1. Формування історико-культурної моделі подвійної ідентичності українців у перше повоєнне десятиріччя (20-і рр. ХХ ст.)			2		
Семінарське заняття 1. Реалізація історико-культурної моделі подвійної ідентичності українців у другому повоєнному десятиріччі (30-і рр. ХХ ст.)				2	
Самостійна робота 1. Розвиток української національної ідентичності в Західній Україні міжвоєнної доби (20–30-і рр. ХХ рр.)					4
Самостійна робота 2. Внутрішні та зовнішні фактори впливу на українське націєтворення міжвоєнної доби ХХ ст.					4
Тема 11. Історико-культурна модель національної ідентичності українців періоду Другої світової війни та перших повоєнних років (1939 – 40-і рр. ХХ ст.)	8	2	2		4
Лекція 1. «Клуб світових націй» або «трикутник ідентичностей»			2		
Семінарське заняття 1. Ключові питання українського націєтворення повоєнної доби (друга половина 40-х рр. ХХ ст.)				2	
Самостійна робота 1. Практичне значення Другої світової війни у формуванні сучасної української національної ідентичності					4
Тема 12. Історико-культурні моделі національної ідентичності українців другої половини ХХ ст. – початку ХХІ ст.	22	6	4		12
Лекція 1. Реалізація історико-культурної			2		

моделі подвійної ідентичності українців у 50-х – першій половині 60-х рр. XX ст.					
Семінарське заняття 1. Український націєтворчий процес «хрущовської доби» (1953–1964 рр.)			2		
Самостійна робота 1. Шістдесятники як маркер модернізації української радянської ідентичності					4
Лекція 2. Реалізація історико-культурної моделі подвійної ідентичності українців у 1960-х – першій половині 1980-х рр.		2			
Самостійна робота 2. Український дисидентський рух у створенні концептуальної моделі ідентифікації національно-культурного простору України (друга половина 1960-х – перша половина 1980-х рр.)					4
Семінарське заняття 2. Особливості розвитку історико-культурної моделі подвійної ідентичності українців у 1985–1991 рр.			2		
Самостійна робота 3. Трансформація історико-культурної моделі радянської ідентичності українців в умовах суверенізації України					4
Лекція 3. Багаторівнева модель української національної ідентичності періоду становлення України як незалежної держави (1991–2013 рр.)		2			
Тема 13. Вибудовування сучасної моделі української національної ідентичності в контексті творення нової України (2014–2023 рр.)	8	2	2		4
Лекція 1. Формування сучасна модель української національної ідентичності в умовах глобалізаційних викликів та європейської інтеграції (2014–2023 рр.)		2			
Семінарське заняття 1. Збереження української національної ідентичності та зміцнення української національної стійкості під час російсько-українського воєнного конфлікту (2014–2023 рр.)			2		
Самостійна робота 1. Перспективи розвитку української національної					4

ідентичності					
Модульна контрольна робота 2	2			2	
Всього годин за змістовний модуль 2	60	14	12	2	32
Підсумковий контроль – екзамен					
Всього годин за навчальну дисципліну	120	30	26	4	60

4. Основні методи навчання

Під час вивчення навчальної дисципліни «ІСТОРІЯ УКРАЇНСЬКОЇ НАЦІОНАЛЬНОЇ ІДЕНТИЧНОСТІ» використовуються наступні методи навчання:

- словесні методи: пояснення, розповідь, бесіда, навчальна дискусія;
- наочні методи: ілюстрування, демонстрування;
- практичні методи: вправи, практичні роботи;
- інші методи: індукції й дедукції, аналізу, синтезу, порівняння, тлумачення правових норм, узагальнення, конкретизації та моделювання.

5. Оцінювання результатів навчання

5.1. Результати навчання здобувача вищої освіти з навчальної дисципліни оцінюються за 100-бальною шкалою як сума балів поточного та підсумкового контролю із застосуванням наступних вагових коефіцієнтів, загальна сума яких дорівнює 1:

Вид контролю	Ваговий коефіцієнт
Поточний контроль (К)	30 – 50
Підсумковий контроль (ПК)	30 – 50

Підсумкова семестрова оцінка (PCO) обчислюється за формулою: PCO=K+ПК

5.2. Складниками для обчислення балу поточного контролю здобувача вищої освіти є:

Види навчальної діяльності	Кількість балів (максимальна)
Робота на лекціях (ведення конспекту лекцій або інше)	5
Робота на семінарських заняттях	5
Виконання завдань для самостійної роботи	5
Виконання індивідуальних та/або групових завдань	5

Мінімальна кількість балів для допуску до підсумкового контролю 30

5.3. Шкала оцінювання здобувача вищої освіти

Оцінка за шкалою ЄКТС	Оцінка за 100-бальною шкалою	Значення оцінки
A	90-100	<i>Відмінно – відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок.</i> Здобувач вищої освіти виявляє особливі творчі здібності, вміє самостійно здобувати знання, без допомоги викладача знаходить та опрацьовує необхідну інформацію, вміє використовувати набуті знання і вміння для прийняття рішень у нестандартних ситуаціях, переконливо аргументує відповіді, самостійно розкриває власні обдарування і нахили.
B	84-89	<i>Дуже добре – вище середнього рівня, але з кількома помилками.</i> Здобувач вищої освіти вільно володіє вивченим обсягом матеріалу, застосовує його на практиці, вільно розв'язує вправи і задачі у стандартних ситуаціях, самостійно виправляє допущені помилки, кількість яких незначна.
C	75-83	<i>Добре – загалом правильна робота, але з певною кількістю помилок.</i> Здобувач вищої освіти вміє зіставляти, узагальнювати, систематизувати інформацію під керівництвом викладача; в цілому самостійно застосовувати її на практиці: контролювати власну діяльність; виправляти помилки, серед яких є суттєві, добирати аргументи для підтвердження думок.
D	65-74	<i>Задовільно – непогано, але зі значною кількістю недоліків.</i> Здобувач вищої освіти відтворює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень; з допомогою викладача може аналізувати навчальний матеріал, виправляти помилки, серед яких є значна кількість суттєвих.
E	60-64	<i>Достатньо – виконання задовольняє мінімальні вимоги.</i> Здобувач вищої освіти володіє навчальним матеріалом на рівні, вищому за початковий, значну частину його відтворює на репродуктивному рівні.
FX	35-59	<i>Незадовільно – потрібна додаткова робота.</i> Здобувач вищої освіти володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину навчального матеріалу
F	1-34	<i>Незадовільно – потрібна значна додаткова робота.</i> Здобувач вищої освіти володіє матеріалом на рівні елементарного розпізнання і відтворення окремих фактів, елементів, об'єктів.

6. Ресурсне забезпечення навчальної дисципліни

Рекомендовані джерела інформації

Основна література:

1. Бойко О. Історія України: підруч. 7-е вид. – Київ, 2018. – 720 с. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://uahistory.co/pidruchniki/ukraine-history-boyko-7-edition-2018/>

2. Борисенко В. Курс української історії. З найдавніших часів до XX ст. – Київ, 1998. – 614 с. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://shron3.chtyvo.org.ua/Borysenko_Volodymyr/Kurs_ukrainskoi_istorii_Z_n_aidavnishykh_chasiv_do_XX_stolittia.pdf?

3. Власюк О. Формування української національної ідентичності / Національна безпека України: еволюція проблем внутрішньої політики: Вибр. наук. праці. – Київ: НІСД, 2016. – С. 127–178 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <file:///C:/Users/%D0%9B%D1%8E%D0%B4%D0%BC%D0%B8%D0%BB%D0%B0%20%D0%86%D0%B2%D0%B0%D0%BD%D1%96%D0%B2%D0%BD>

<http://dspace.pdpu.edu.ua/bitstream/123456789/9998/1/Hedikova%202016.pdf>

4. Гедікова Н. Формування української національної ідентичності в сучасних умовах соціокультурної трансформації: соціально-філософської концепції // Перспективи. – 2016. – № 4. – С.12–19 [Електронний ресурс]. – Режим

доступу: <http://dspace.pdpu.edu.ua/bitstream/123456789/9998/1/Hedikova%202016.pdf>

5. Грицак Я. Нариси з історії України: Формування української модерної нації. – [2-ге вид.]. – Київ: «Генеза», 2000. – 249 с. [Електронний ресурс]. – Режим

доступу: file:///C:/Users/%D0%9B%D1%8E%D0%B4%D0%BC%D0%B8%D0%BB%D0%B0%20%D0%86%D0%B2%D0%B0%D0%BD%D1%96%D0%B2%D0%BD%D0%B0/Desktop/%D0%9E%D1%81%D0%B2%D1%96%D1%82%D0%BD%D1%8F%20%D0%BF%D0%BB%D0%B0%D1%82%D1%84%D0%BE%D1%80%D0%BC%D0%B0/%D0%86%D0%A3/%D0%9C%D0%B0%D1%82%D0%B5%D1%80%D1%96%D0%B0%D0%BB%D0%B8/%D0%A4%D0%BE%D1%80%D0%BC%D1%83%D0%B2%D0%B0%D0%BD%D0%BD%D1%8F%20%D1%83%D0%BA%D1%80.%20%D0%BC%D0%BE%D0%B4%D0%B5%D1%80%D0%BD%D0%BE%D1%97%20%D0%BD%D0%B0%D1%86%D1%96%D1%97_1999.pdf

6. Кислюк К. Українська ідентичність в історико-культурній ретроспективі // Міжнародний вісник: культурологія, філологія, музикознавство. – Вип. II (9). – 2017. – С. 3–8 [Електронний ресурс]. – Режим

доступу: file:///C:/Users/%D0%9B%D1%8E%D0%B4%D0%BC%D0%B8%D0%BB%D0%B0%20%D0%86%D0%B2%D0%B0%D0%BD%D1%96%D0%B2%D0%BD%D0%B0/Desktop/%D0%9E%D1%81%D0%B2%D1%96%D1%82%D0%BD%D1%8F%20%D0%BF%D0%BB%D0%B0%D1%82%D1%84%D0%BE%D1%80%D0%BC%D0%B0/%D0%86%D0%A3/%D0%9C%D0%B0%D1%82%D0%B5%D1%80%D1%96%D0%B0%D0%BB%D0%B8/%D0%95%D1%82%D0%B0%D0%BF%D0%B8%20%D1%83%D0%BA%D1%80%20%D1%96%D0%B4%D0%B5%D0%BD%D1%82%D0%B8%D1%87%D0%BD%D0%BE%D1%81%D1%82%D1%96_%D1%81%D1%82..pdf

7. Степико М. Українська ідентичність: феномен і засади формування: монографія. – Київ: НІСД, 2011. – 336 с. [Електронний ресурс]. – Режим

доступу: <file:///C:/Users/%D0%9B%D1%8E%D0%B4%D0%BC%D0%B8%D0%BB%D0%B0%20%D0%86%D0%B2%D0%B0%D0%BD%D1%96%D0%B2%D0%BD%D0%B0/Desktop/%D0%9E%D1%81%D0%B2%D1%96%D1%82%D0%BD%D1%8F%20%D0%BF%D0%BB%D0%B0%D1%82%D1%84%D0%BE%D1%80%D0%BC%D0%B0/%D0%86%D0%A3/%D0%9C%D0%B0%D1%82%D0%B5%D1%80%D1%96%D0%B0%D0%BB%D0%B8/%D0%A1%D1%82%D0%B>

5%D0%BF%D0%B8%D0%BA%D0%BE%20%D0%9C.%D0%BC%D0%BE%D0%BD%D0%BE%D0%B3%D1%80%D0%B0%D1%84%D1%96%D1%97%D1%83%D0%BA%D1%80.%D1%96%D0%B4%D0%B5%D0%BD%D1%82%D0%A3%D0%BA%D1%80.%20%D1%96%D0%B4%D0%B5%D0%BD%D1%82%D0%B8%D1%87%D0%BD%D1%81%D1%82%D1%8C%D0%A1%D1%82%D0%B5%D0%BF%D1%96%D0%BA%D0%BE%20%D0%9C.2011.pdf

8. Нагорна Л. Поняття «національна ідентичність» і «національна ідея» в українському термінологічному просторі // Політичний менеджмент. – 2003. – № 2. – С. 14–29 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: file:///C:/Users/%D0%9B%D1%8E%D0%B4%D0%BC%D0%B8%D0%BB%D0%B0%20%D0%86%D0%B2%D0%B0%D0%BD%D1%96%D0%B2%D0%BD%D0%B0/Desktop/%D0%9E%D1%81%D0%B2%D1%96%D1%82%D0%BD%D1%8F%20%D0%BF%D0%BB%D0%B0%D1%82%D1%84%D0%BE%D1%80%D0%BC%D0%B0/%D0%86%D0%A3/%D0%9C%D0%B0%D1%82%D0%B5%D1%80%D1%96%D0%B0%D0%BB%D0%B8/%D0%BD%D0%B0%D1%86.%D1%8B%D0%B4%D0%B5%D0%BD%D1%82%D0%B8%D1%87%D0%BD%D1%8B%D1%81%D1%82%D1%8C%D0%9B.%D0%9D%D0%B0%D0%B3%D0%BE%D1%80%D0%BD%D0%B0_2003.pdf

9. Руденко Ю. Місце національної ідентичності в системі ідентичностей: теоретичний та практичний виміри // Політикус: наук. журнал. – 2020. – № 2. – С. 19–25 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://dspace.pdpu.edu.ua/bitstream/123456789/9445/1/Rudenko%20Yuliia%20Yuriiivna.pdf>

10. Тиский М. Етапи становлення української національної ідентичності // Науковий вісник Волинського національного університету ім. Лесі Українки. – 2011. – С. 111–114 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <file:///C:/Users/%D0%9B%D1%8E%D0%B4%D0%BC%D0%B8%D0%BB%D0%B0%20%D0%86%D0%B2%D0%B0%D0%BD%D1%96%D0%B2%D0%BD%D0%B0/Desktop/%D0%9E%D1%81%D0%B2%D1%96%D1%82%D0%BD%D1%8F%20%D0%BF%D0%BB%D0%B0%D1%82%D1%84%D0%BE%D1%80%D0%BC%D0%B0/%D0%86%D0%A3/%D0%9C%D0%B0%D1%82%D0%B5%D1%80%D1%96%D0%B0%D0%BB%D0%B8/%D0%95%D1%82%D0%B0%D0%BF%D0%B8%20%D1%81%D1%82%D0%B0%D0%BD%D0%BE%D0%B2%D0%BB%D0%B5%D0%BD%D0%BD%D1%8F%20%D1%83%D0%BA%D1%80%D0%B0%D1%97%D0%BD%D1%81%D1%8C%D0%BA%D0%BE%D1%97%20%D0%BD%D0%B0%D1%86%D1%96%D0%BE%D0%BD%D0%B0%D0%BB%D1%8C%D0%BD%D0%BE%D1%97%20%D1%96%D0%B4%D0%B5%D0%BD%D1%82%D0%B8%D1%87%D0%BD%D0%BE%D1%81%D1%82%D1%96%D1%81%D1%82..pdf>

11. Трегуб М. Українська національна ідея в контексті нової стратифікації та періодизації історичного процесу // Стратегічні пріоритети: науково-аналітичний щоквартальний збірник. – 2018. – №2 (47). – С. 141–149 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <file:///C:/Users/%D0%9B%D1%8E%D0%B4%D0%BC%D0%B8%D0%BB%D0%B0%20%D0%86%D0%B2%D0%B0%D0%BD%D1%96%D0%B2%D0%BD>

file:///C:/Users/%D0%9E%D1%81%D0%B2%D1%96%D1%82%D0%BD%D1%8F%20%D0%BF%D0%BB%D0%B0%D1%82%D1%84%D0%BE%D1%80%D0%BC%D0%B0/%D0%86%D0%A3/%D0%9C%D0%B0%D1%82%D0%B5%D1%80%D1%96%D0%B0%D0%BB%D0%B8/%D0%B7%D0%B2%D0%B5%D1%80%D0%BD%D1%83%D1%82%D0%B8%20%D1%83%D0%B2%D0%B0%D0%B3%D1%83%20%D0%BD%D0%B0%20%D1%81.140_%D1%89%D0%B5%20%D0%BA%D1%96%D0%BB%D1%8C%D0%BA%D0%B0%20%D1%81%D1%82%D0%B0%D1%82%D0%B5%D0%B9_2018.pdf

12. Цивілізаційна ідентичність українства: історія і сучасність / авт. кол.: О. Рафальський (кер.), Я. Калакура (наук. ред.), О. Калакура, М. Юрій. Київ: ІПіЕНД ім. І. Кураса НАН України, 2022. 512 с. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://ipiend.gov.ua/wp-content/uploads/2022/05/Tsyvilizatsijna-identychnist-ukrainstva..pdf>

13. Україна в контексті історичного розвитку Європи: підручник для студентів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти всіх спеціальностей / С. Боева, В. Бузань, А. Кізлова та ін.; КПІ ім. Ігоря Сікорського; за ред. С. Костилюєвої. – Київ: «Арт Економі», 2021. – 306 с. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: file:///C:/Users/%D0%9B%D1%8E%D0%B4%D0%BC%D0%B8%D0%BB%D0%B0%20%D0%86%D0%B2%D0%B0%D0%BD%D1%96%D0%B2%D0%BD%D0%B0/Downloads/Pidr_WEBsh.pdf

Допоміжна література:

1. Азарова Л. Мова як визначальний чинник ідентичності української нації // Науковий вісник Національного університету біоресурсів і природокористування України. – 2018. – Вип. 292. – С. 24–32 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://ir.lib.vntu.edu.ua/bitstream/handle/123456789/23362/stattya_Azarova.pdf?sequence=3&isAllowed=y

2. Бакальчук В. Культурний геноцид як складова міжнародного злочину рф в Україні // Стратегічна панорама: науковий журнал. – Спеціальний випуск (неперіодичний тематичний додаток до журналу). – 2022. – С. 72–79 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: file:///C:/Users/%D0%9B%D1%8E%D0%B4%D0%BC%D0%B8%D0%BB%D0%B0%20%D0%86%D0%B2%D0%B0%D0%BD%D1%96%D0%B2%D0%BD%D0%B0/Desktop/%D0%9E%D1%81%D0%B2%D1%96%D1%82%D0%BD%D1%8F%20%D0%BF%D0%BB%D0%B0%D1%82%D1%84%D0%BE%D1%80%D0%BC%D0%B0/%D0%86%D0%A3/%D0%9C%D0%B0%D1%82%D0%B5%D1%80%D1%96%D0%B0%D0%BB%D0%B8/%D1%81.72_2022.pdf

3. Бакальчук В. Основні завдання державної політики щодо закордонних українців: можливості та перспективи (на прикладі української діаспори в Румунії) // Стратегічні пріоритети: науково-аналітичний щоквартальний збірник. – 2019. – № 1 (49). – С. 58–64 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <file:///C:/Users/%D0%9B%D1%8E%D0%B4%D0%BC%D0%B8%D0%BB%D0%B0%20%D0%86%D0%B2%D0%B0%D0%BD%D1%96%D0%B2%D0%BD>

file:///C:/Users/В%D1%8E%D0%B4%D0%BC%D0%B8%D0%BB%D0%B0%20%D0%86%D0%B2%D0%B0%D0%BD%D1%96%D0%B2%D0%BD%D0%B0/Desktop/Е%D1%81%D0%B2%D1%96%D1%82%D0%BD%D1%8F%20%D0%BF%D0%BB%D0%B0%D1%82%D1%84%D0%BE%D1%80%D0%BC%D0%B0/%D0%86%D0%A3/%D0%9C%D0%B0%D1%82%D0%B5%D1%80%D1%96%D0%B0%D0%BB%D0%B8/%D0%9A%D1%96%D0%B%D1%8C%D0%BA%D0%B0%20%D1%81%D1%82%D0%B0%D1%82%D0%B5%D0%B9_2019.pdf

4. Басара-Тилішак Г. Розвиток української національної ідентичності на Наддніпрянщині у 1917 – на початку 1919 рр.: галицький чинник // Проблеми вивчення історії Української революції 1917–1921 років. – Київ: Інститут історії України НАН України, 2010. — Вип. 5. – С. 61–82 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://dspace.nbuv.gov.ua/bitstream/handle/123456789/28219/04-Basara.pdf?sequence=1>

5. Безпекові виміри освітньої політики: світовий досвід та українські реалії: аналіт. доп. / [Ищенко А., Зубченко С., Карпенко М., Лозовий В., Черненко Т.]. – Київ: НІСД, 2017. – 44 с. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: file:///C:/Users/В%D1%8E%D0%B4%D0%BC%D0%B8%D0%BB%D0%B0%20%D0%86%D0%B2%D0%B0%D0%BD%D1%96%D0%B2%D0%BD%D0%B0/Desktop/Е%D1%81%D0%B2%D1%96%D1%82%D0%BD%D1%8F%20%D0%BF%D0%BB%D0%B0%D1%82%D1%84%D0%BE%D1%80%D0%BC%D0%B0/%D0%86%D0%A3/%D0%9C%D0%B0%D1%82%D0%B5%D1%80%D1%96%D0%B0%D0%BB%D0%B8/%D0%9E%D1%81%D0%B2%D1%96%D1%82%D0%B0%20%D1%82%D0%B0%20%D0%B1%D0%B5%D0%B7%D0%BF%D0%B5%D0%BA%D0%B0_2017.pdf

6. Білий Д. Національна ідентичність та становлення модерних націй сучасне осмислення проблеми // Схід. – 2015. – № 3. – С. 8–11 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: [file:///C:/Users/В%D1%8E%D0%B4%D0%BC%D0%B8%D0%BB%D0%B0%20%D0%86%D0%B2%D0%B0%D0%BD%D1%96%D0%B2%D0%BD%D0%B0/Downloads/Skhid_2015_3_3%20\(1\).pdf](file:///C:/Users/В%D1%8E%D0%B4%D0%BC%D0%B8%D0%BB%D0%B0%20%D0%86%D0%B2%D0%B0%D0%BD%D1%96%D0%B2%D0%BD%D0%B0/Downloads/Skhid_2015_3_3%20(1).pdf)

7. Біловус Л. Українськомовна періодика української діаспори США у збереженні національної ідентичності (1991–2017 рр.): дис. на здоб. наук. ступ. д. і. н. – Тернопіль, 2019. – 941 с. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://shron1.chtyvo.org.ua/Bilovus_Lesia/Ukrainskomovna_periodyka_ukrainskoi_diaspory_SShA_u_zberezhenni_natsionalnoi_identychnosti_19912017.pdf

8. Бойко С. Формування національної ідентичності української молоді в умовах російсько-української війни // Українознавчий альманах: науково-періодичне видання. – 2022. – Вип. 30. – С. 17–22 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: [file:///C:/Users/В%D1%8E%D0%B4%D0%BC%D0%B8%D0%BB%D0%B0%20%D0%86%D0%B2%D0%B0%D0%BD%D1%96%D0%B2%D0%BD%D0%B0/Downloads/448-701-1-SM%20\(1\).pdf](file:///C:/Users/В%D1%8E%D0%B4%D0%BC%D0%B8%D0%BB%D0%B0%20%D0%86%D0%B2%D0%B0%D0%BD%D1%96%D0%B2%D0%BD%D0%B0/Downloads/448-701-1-SM%20(1).pdf)

9. Воропаєва Т. Становлення і розвиток української модерної нації європейського типу: інтегративний підхід // The 15th International scientific and practical conference “Science, innovations and education: problems and prospects” (September 21–23, 2022) CPN Publishing Group, Tokyo, Japan. 2022.

– С. 272–282 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <file:///C:/Users/%D0%9B%D1%8E%D0%B4%D0%BC%D0%B8%D0%BB%D0%B0%20%D0%86%D0%B2%D0%B0%D0%BD%D1%96%D0%B2%D0%BD%D0%B0/Desktop/%D0%9E%D1%81%D0%B2%D1%96%D1%82%D0%BD%D1%8F%20%D0%BF%D0%BB%D0%B0%D1%82%D1%84%D0%BE%D1%80%D0%BC%D0%B0/%D0%86%D0%A3/%D0%9C%D0%B0%D1%82%D0%B5%D1%80%D1%96%D0%B0%D0%BB%D0%B8/%D0%B5%D1%82%D0%B0%D0%BF%D0%B8%20%D1%83%D0%BA%D1%80%D0%B0%D1%97%D0%BD%D1%81%D1%8C%D0%BA%D0%BE%D0%B3%D0%BE%20%D0%BD%D0%B0%D1%86%D1%96%D0%BE%D1%82%D0%B2%D0%BE%D1%80%D0%B5%D0%BD%D0%BD%D1%8F.pdf>

10. Галицька М. Культурологічні засади розвитку освіти у Київській Русі // Історія неперервної професійної освіти. – 2014. – Вип. 3–4. – С. 117–121 [Електронний ресурс]. – Режим доступу:

file:///C:/Users/%D0%9B%D1%8E%D0%B4%D0%BC%D0%B8%D0%BB%D0%B0%20%D0%86%D0%B2%D0%B0%D0%BD%D1%96%D0%B2%D0%BD%D0%B0/Desktop/%D0%9E%D1%81%D0%B2%D1%96%D1%82%D0%BD%D1%8F%20%D0%BF%D0%BB%D0%B0%D1%82%D1%84%D0%BE%D1%80%D0%BC%D0%B0/%D0%86%D0%A3/%D0%9C%D0%B0%D1%82%D0%B5%D1%80%D1%96%D0%B0%D0%BB%D0%B8/%D1%81%D0%B0%D0%BC%D0%BE%D1%83%D1%81%D0%B2%D1%96%D0%B4%D0%BE%D0%BC%D0%BB%D0%B5%D0%BD%D0%BD%D1%8F%20%D0%BA%D1%83%D0%BB%D1%8C%D1%82-%D0%BD%D0%B0%D1%86%D1%96%D0%BE%D0%BD.%20%D0%BD%D0%B0%D0%BB%D0%B5%D0%B6%D0%BD%D0%BE%D1%81%D1%82%D1%96_%D0%9A.%D0%A0..pdf

11. Головченко В. «Українська тема» в політиці Антанти 1914–1916 рр. // Вісник київського національного університету ім. Тараса Шевченка. – Серія: «Міжнародні відносини». – 2009. – Вип. 37. – С. 8–12 [Електронний ресурс]. – Режим доступу:

file:///C:/Users/%D0%9B%D1%8E%D0%B4%D0%BC%D0%B8%D0%BB%D0%B0%20%D0%86%D0%B2%D0%B0%D0%BD%D1%96%D0%B2%D0%BD%D0%B0/Desktop/%D0%9E%D1%81%D0%B2%D1%96%D1%82%D0%BD%D1%8F%20%D0%BF%D0%BB%D0%B0%D1%82%D1%84%D0%BE%D1%80%D0%BC%D0%B0/%D0%86%D0%A3/%D0%9C%D0%B0%D1%82%D0%B5%D1%80%D1%96%D0%B0%D0%BB%D0%B8/%D0%A3%D0%BA%D1%80.%20%D0%BF%D0%B8%D1%82%D0%B0%D0%BD%D0%BD%D1%8F%20%D0%B2%20%D1%94%D0%B2%D1%80%D0%BE%D0%BF.%20%D0%BF%D0%BE%D0%BB%D1%96%D1%82%D0%B8%D1%86%D1%96_%D0%86%20%D1%81%D0%B2.%D0%B2..pdf

12. Гоцуляк В. Ранньомодерна (передмодерна) українська ідентичність і становлення національної свідомості в XVII ст. // Вісник Львівського університету. – Серія: «Філософсько-політологічні студії». – 2018. – Вип. 17. – С. 138–144 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: file:///C:/Users/%D0%9B%D1%8E%D0%B4%D0%BC%D0%B8%D0%BB%D0%B0%20%D0%86%D0%B2%D0%B0%D0%BD%D1%96%D0%B2%D0%BD%D0%B0/Downloads/Vlu_fps_2018_17_21.pdf

13. Дашутін Г. Політико-правові ідеї та ідеали Київської Русі періоду феодальної роздробленості посткиївських державних утворень. – С. 145–151 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <file:///C:/Users/%D0%9B%D1%8E%D0%B4%D0%BC%D0%B8%D0%BB%D0%B0%20%D0%86%D0%B2%D0%B0%D0%BD%D1%96%D0%B2%D0%BD%D0%B0/Desktop/%D0%9E%D1%81%D0%B2%D1%96%D1%82%D0%BD%D1%8F%20%D0%BF%D0%BB%D0%B0%D1%82%D1%84%D0%BE%D1%80%D0%BC%D0%B0/%D0%86%D0%A3/%D0%9C%D0%B0%D1%82%D0%B5%D1%80%D1%96%D0%B0%D0%BB%D0%B8/%D0%95%D1%82%D0%BD%D1%96%D1%87%D0%BD%D0%B8%D0%B9%20%D1%82%D0%B0%20%D0%B4%D1%83%D0%BE%D0%B2%D0%BD%D0%B8%D0%B9%20%D0%B3%D1%80%D1%83%D0%BD%D1%82%20%D0%9A.%D0%A0..pdf>

14. Дедуш О. Історіографія дослідження української національної ідентичності в кінці XX – на початку XXI століть. Дис. на здоб. наук. ст. к. і. н. – Київ, 2021. – 215 с. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <file:///C:/Users/%D0%9B%D1%8E%D0%B4%D0%BC%D0%B8%D0%BB%D0%B0%20%D0%86%D0%B2%D0%B0%D0%BD%D1%96%D0%B2%D0%BD%D0%B0/Desktop/%D0%9E%D1%81%D0%B2%D1%96%D1%82%D0%BD%D1%8F%20%D0%BF%D0%BB%D0%B0%D1%82%D1%84%D0%BE%D1%80%D0%BC%D0%B0/%D0%86%D0%A3/%D0%9C%D0%B0%D1%82%D0%B5%D1%80%D1%96%D0%B0%D0%BB%D0%B8/%D0%94%D0%B8%D1%81.pdf>

15. Діти війни. Право на життя та ідентичність (аналітична стаття розміщена на вебсайті Національного інституту стратегічних досліджень 01.06.2023 р.) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://niss.gov.ua/news/statti/dity-viyny-pravo-na-zhyttya-ta-identychnist>

16. Довганик Н. Українська пам'ять про Другу світову війну в контексті формування української політичної нації // Історико-політичні студії. – 2014. – № 2. – С. 34–40 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <file:///C:/Users/%D0%9B%D1%8E%D0%B4%D0%BC%D0%B8%D0%BB%D0%B0%20%D0%86%D0%B2%D0%B0%D0%BD%D1%96%D0%B2%D0%BD%D0%B0/Desktop/%D0%9E%D1%81%D0%B2%D1%96%D1%82%D0%BD%D1%8F%20%D0%BF%D0%BB%D0%B0%D1%82%D1%84%D0%BE%D1%80%D0%BC%D0%B0/%D0%86%D0%A3/%D0%9C%D0%B0%D1%82%D0%B5%D1%80%D1%96%D0%B0%D0%BB%D0%B8/%D0%86%D1%81%D1%82%D0%BE%D1%80%D0%B8%D1%87%D0%BD%D0%B0%20%D0%BF%D0%B0%D0%BC%D1%8F%D1%82%D1%8C%D0%BF%D0%BE%D0%BB%D1%96%D1%82.%20%D0%BD%D0%B0%D1%86%D1%96%D1%8F.pdf>

17. До другої річниці агресії Росії проти України (20 лютого 2016 року) / Національний інститут стратегічних досліджень. – Київ: НІСД, 2016. – 32 с. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: file:///C:/Users/%D0%9B%D1%8E%D0%B4%D0%BC%D0%B8%D0%BB%D0%B0%20%D0%86%D0%B2%D0%B0%D0%BD%D1%96%D0%B2%D0%BD%D0%B0/Desktop/%D0%9E%D1%81%D0%B2%D1%96%D1%82%D0%BD%D1%8F%20%D0%BF%D0%BB%D0%B0%D1%82%D1%84%D0%BE%D1%80%D0%BC%D0%B0/%D0%86%D0%A3/%D0%9C%D0%B0%D1%82%D0%B5%D1%80%D1%96%D0%B0%D0%BB%D0%B8/2-%D0%B9%20%D1%80%D1%96%D0%BA%20%D1%80%D0%BE%D1%81%D1%96%D0%B9%D1%81%D1%8C%D0%BA%D0%BE-%D1%83%D0%BA%D1%80%D0%B0%D1%97%D0%BD.%20%D0%B2%D1%96%D0%B9%D0%BD%D0%B8_%D1%94%20%D0%BF%D1%80%D0%BE%20%D1%83%D0%BA%D1%80.%D1%96%D1%81%D1%82%D0%BE%D1%80%D1%96%D1%8E%20%D1%82%D0%B0%20%D0%BA%D1%83%D0%BB%D1%8C%D1%82%D1%83%D1%80%D1%83.pdf

18. Єфименко Г. Комунізм vs. українське націєтворення в радянській Україні (1917–1938 рр.): сприяння, поборювання чи вимушене замирення? // Український історичний журнал. – 2012. – № 2. – С. 114–132 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: file:///C:/Users/%D0%9B%D1%8E%D0%B4%D0%BC%D0%B8%D0%BB%D0%B0%20%D0%86%D0%B2%D0%B0%D0%BD%D1%96%D0%B2%D0%BD%D0%B0/Desktop/%D0%9E%D1%81%D0%B2%D1%96%D1%82%D0%BD%D1%8F%20%D0%BF%D0%BB%D0%B0%D1%82%D1%84%D0%BE%D1%80%D0%BC%D0%B0/%D0%86%D0%A3/%D0%9C%D0%B0%D1%82%D0%B5%D1%80%D1%96%D0%B0%D0%BB%D0%B8/%D0%A3%D0%BA%D1%80.%20%D0%BD%D0%B0%D1%86%D1%96%D0%BE%D1%82%D0%B2%D0%BE%D1%80%D0%B5%D0%BD%D0%BD%D1%8F_%D1%80%D0%B0%D0%B4.%20%D0%A3%D0%BA%D1%80._1917-1938.pdf

19. Заремба О., Федоренко О. Модернізаційний дискурс ідентичності в українському суспільстві на початку XXI століття // Наукові записки Інституту політичних і етнонаціональних досліджень ім. І. Кураса НАН України. – 2011. – Вип. 5. – С. 40–55 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: file:///C:/Users/%D0%9B%D1%8E%D0%B4%D0%BC%D0%B8%D0%BB%D0%B0%20%D0%86%D0%B2%D0%B0%D0%BD%D1%96%D0%B2%D0%BD%D0%B0/Downloads/Nzipiend_2011_5_5.pdf

20. Ісаєва Н. Національна та наднаціональна ідентичність у формуванні політичної ідентичності // Baltic Journal of Legal and Social Sciences. – 2022. – No. 2. – С. 85–90 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <file:///C:/Users/%D0%9B%D1%8E%D0%B4%D0%BC%D0%B8%D0%BB%D0%B0%20%D0%86%D0%B2%D0%B0%D0%BD%D1%96%D0%B2%D0%BD%D0%B0/Downloads/117-285-PB.pdf>

21. Каравасєв В. Конституювання державної політики національної ідентичності в контексті забезпечення національних інтересів // Політичний

менеджмент. – 2011. – № 3. – С. 139–146 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://ipiend.gov.ua/wp-content/uploads/2018/08/karavaev_konstytuuvannia.pdf

22. Козловець М. Феномен національної ідентичності: виклики глобалізації: Монографія. – Житомир: Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2009. – 558 с. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <file:///C:/Users/%D0%9B%D1%8E%D0%B4%D0%BC%D0%B8%D0%BB%D0%B0%20%D0%86%D0%B2%D0%B0%D0%BD%D1%96%D0%B2%D0%BD%D0%B0/Desktop/%D0%9E%D1%81%D0%B2%D1%96%D1%82%D0%BD%D1%8F%20%D0%BF%D0%BB%D0%B0%D1%82%D1%84%D0%BE%D1%80%D0%BC%D0%B0/%D0%86%D0%A3/%D0%9C%D0%B0%D1%82%D0%B5%D1%80%D1%96%D0%B0%D0%BB%D0%B8/%D0%A4%D0%B5%D0%BD%D0%BE%D0%BC%D0%B5%D0%BD%20%D0%BD%D0%B0%D1%86%D1%96%D0%BE%D0%BD%D0%B0%D0%BB%D1%8C%D0%BD%D0%BE%D1%97%20%D1%81%D1%82%D1%96%D0%B9%D0%BA%D0%BE%D1%81%D1%82%D1%96.pdf>

23. Куций І. Категорія «цивілізаційна ідентичність» як об'єкт історіографічного дослідження: сучасні інтерпретації // Український історичний журнал. – 2014. – № 6. – С. 113–122 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: file:///C:/Users/%D0%9B%D1%8E%D0%B4%D0%BC%D0%B8%D0%BB%D0%B0%20%D0%86%D0%B2%D0%B0%D0%BD%D1%96%D0%B2%D0%BD%D0%B0/Downloads/UIJ_2014_6_9.pdf

24. Лазарович Н. Соціокультурні виміри національної ідентичності: український контекст // Наукові записки Національного університету «Острозька академія». – Серія: «Філософія». – 2016. – Вип. 19. – С. 60–65 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: file:///C:/Users/%D0%9B%D1%8E%D0%B4%D0%BC%D0%B8%D0%BB%D0%B0%20%D0%86%D0%B2%D0%B0%D0%BD%D1%96%D0%B2%D0%BD%D0%B0/Downloads/Nznuoafs_2016_19_12.pdf

25. Литвиненко О. Проблема формування/збереження національної ідентичності у світлі зарубіжного досвіду // Стратегічні пріоритети: науково-аналітичний щоквартальний збірник. – 2016. – № 2 (39) – С. 136–143 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: file:///C:/Users/%D0%9B%D1%8E%D0%B4%D0%BC%D0%B8%D0%BB%D0%B0%20%D0%86%D0%B2%D0%B0%D0%BD%D1%96%D0%B2%D0%BD%D0%B0/Desktop/%D0%9E%D1%81%D0%B2%D1%96%D1%82%D0%BD%D1%8F%20%D0%BF%D0%BB%D0%B0%D1%82%D1%84%D0%BE%D1%80%D0%BC%D0%B0/%D0%86%D0%A3/%D0%9C%D0%B0%D1%82%D0%B5%D1%80%D1%96%D0%B0%D0%BB%D0%B8/%D1%81.130,%20136_2016.pdf

26. Мартинов А. Українська історична ідентичність у загальноєвропейському контексті: спільні риси та особливості // Міжнародні зв'язки України: наукові пошуки і знахідки: міжвід. збірн. наук. праць. – 2012. – Вип. 21. – С. 314–331 [Електронний ресурс]. – Режим

доступу: <http://dspace.nbuiv.gov.ua/bitstream/handle/123456789/188253/20-Martynov.pdf?sequence=1>

27. Мацьків Т. Постколоніалізм та ідентичність: вплив радянського минулого на формування сучасної української нації // Українознавчий альманах. – 2017. – Вип. 21. – С. 68–72 [Електронний ресурс]. – Режим доступу:

<file:///C:/Users/%D0%9B%D1%8E%D0%B4%D0%BC%D0%B8%D0%BB%D0%B0%20%D0%86%D0%B2%D0%B0%D0%BD%D1%96%D0%B2%D0%BD%D0%B0/Downloads/239-281-1-SM.pdf>

28. Михайлова О. Битва за символічний простір (аналітична стаття розміщена на вебсайті Національного інституту стратегічних досліджень 18.08.2022 р.) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://niss.gov.ua/news/komentari-ekspertiv/bytva-za-symvolichnyy-prostir>

29. Моця О. Самоідентифікація східних слов'ян у часи Русі // український історичний журнал. – 2015. – № 1. – С. 4–10 [Електронний ресурс]. – Режим доступу:

<file:///C:/Users/%D0%9B%D1%8E%D0%B4%D0%BC%D0%B8%D0%BB%D0%B0%20%D0%86%D0%B2%D0%B0%D0%BD%D1%96%D0%B2%D0%BD%D0%B0/Desktop/%D0%9E%D1%81%D0%B2%D1%96%D1%82%D0%BD%D1%8F%20%D0%BF%D0%BB%D0%B0%D1%82%D1%84%D0%BE%D1%80%D0%BC%D0%B0/%D0%86%D0%A3/%D0%9C%D0%B0%D1%82%D0%B5%D1%80%D1%96%D0%B0%D0%BB%D0%B8/%D0%A1%D0%B0%D0%BC%D0%BE%D1%8B%D0%B4%D0%B5%D0%BD%D1%82%D0%B8%D1%84%D1%8B%D0%BA%D0%B0%D1%86%D1%8B%D1%8F%20%D1%81%D1%85.%D1%81%D0%BB%D0%BE%D0%B2%D1%8F%D0%BD%20%D1%83%20%D0%9A.%D0%A0. 2015.pdf>

30. Освіта й наука в інноваційному розвитку сучасної Європи: збір. наук.-експерт. мат-в / за заг. ред. С. Здіюрука. – Київ: НІСД, 2014. – 124 с. [Електронний ресурс]. – Режим доступу:

<file:///C:/Users/%D0%9B%D1%8E%D0%B4%D0%BC%D0%B8%D0%BB%D0%B0%20%D0%86%D0%B2%D0%B0%D0%BD%D1%96%D0%B2%D0%BD%D0%B0/Desktop/%D0%9E%D1%81%D0%B2%D1%96%D1%82%D0%BD%D1%8F%20%D0%BF%D0%BB%D0%B0%D1%82%D1%84%D0%BE%D1%80%D0%BC%D0%B0/%D0%86%D0%A3/%D0%9C%D0%B0%D1%82%D0%B5%D1%80%D1%96%D0%B0%D0%BB%D0%B8/%D0%9E%D1%81%D0%B2%D1%96%D1%82%D0%B0%D0%BD%D0%B0%D1%83%D0%BA%D0%B0.pdf>

31. Парахонський Б., Яворська Г. Онтологія війни і миру: безпека, стратегія, смисл: монографія. – Київ: НІСД, 2019. – 560 с. [Електронний ресурс]. – Режим доступу:

<file:///C:/Users/%D0%9B%D1%8E%D0%B4%D0%BC%D0%B8%D0%BB%D0%B0%20%D0%86%D0%B2%D0%B0%D0%BD%D1%96%D0%B2%D0%BD%D0%B0/Desktop/%D0%9E%D1%81%D0%B2%D1%96%D1%82%D0%BD%D1%8F%20%D0%BF%D0%BB%D0%B0%D1%82%D1%84%D0%BE%D1%80%D0%BC%D0%B0/%D0%86%D0%A3/%D0%9C%D0%B0%D1%82%D0%B5%D1%80%D1%96%D0%B0%D0%BB%D0%B8/%D0%9E%D1%81%D0%B2%D1%96%D1%82%D0%B0%D0%BD%D0%B0%D1%83%D0%BA%D0%B0.pdf>

file:///C:/Users/%D0%9B%D1%8E%D0%B4%D0%BC%D0%B8%D0%BB%D0%B0%20%D0%86%D0%B2%D0%B0%D0%BD%D1%96%D0%B2%D0%BD%D0%B0/Desktop/%D0%9E%D1%81%D0%B2%D1%96%D1%82%D0%BD%D1%8F%20%D0%BF%D0%BB%D0%B0%D1%82%D1%84%D0%BE%D1%80%D0%BC%D0%B0/%D0%86%D0%A3/%D0%9C%D0%B0%D1%82%D0%B5%D1%80%D1%96%D0%B0%D0%BB%D0%B8/%D0%86%D1%81%D1%82%D0%BE%D1%80%D0%B8%D1%87%D0%BD%D0%B0%20%D0%BF%D0%B0%D0%BC%D1%8F%D1%82%D1%8C_2019.pdf

32. Політика історичної пам'яті в контексті національної безпеки України: аналіт. доповідь / авт. кол. Лозовий В., Валевський О., Здіорук С. та ін. – Київ: НІСД, 2018. – 110 с. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: file:///C:/Users/%D0%9B%D1%8E%D0%B4%D0%BC%D0%B8%D0%BB%D0%B0%20%D0%86%D0%B2%D0%B0%D0%BD%D1%96%D0%B2%D0%BD%D0%B0/Desktop/%D0%9E%D1%81%D0%B2%D1%96%D1%82%D0%BD%D1%8F%20%D0%BF%D0%BB%D0%B0%D1%82%D1%84%D0%BE%D1%80%D0%BC%D0%B0/%D0%86%D0%A3/%D0%9C%D0%B0%D1%82%D0%B5%D1%80%D1%96%D0%B0%D0%BB%D0%B8/%D0%86%D1%81%D1%82%D0%BE%D1%80%D0%B8%D1%87%D0%BD%D0%B0%20%D0%BF%D0%B0%D0%BC%D1%8F%D1%82%D1%8C_2019.pdf

33. Політика історичної пам'яті в контексті національної безпеки України: аналіт. доповідь / [Яблонський В., Лозовий В., Валевський О., Здіорук С., Зубченко С. та ін.] / за заг. ред. В. Яблонського. – Київ: НІСД, 2019. – 144 с. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: file:///C:/Users/%D0%9B%D1%8E%D0%B4%D0%BC%D0%B8%D0%BB%D0%B0%20%D0%86%D0%B2%D0%B0%D0%BD%D1%96%D0%B2%D0%BD%D0%B0/Desktop/%D0%9E%D1%81%D0%B2%D1%96%D1%82%D0%BD%D1%8F%20%D0%BF%D0%BB%D0%B0%D1%82%D1%84%D0%BE%D1%80%D0%BC%D0%B0/%D0%86%D0%A3/%D0%9C%D0%B0%D1%82%D0%B5%D1%80%D1%96%D0%B0%D0%BB%D0%B8/%D0%86%D1%81%D1%82%D0%BE%D1%80%D0%B8%D1%87%D0%BD%D0%B0%20%D0%BF%D0%B0%D0%BC%D1%8F%D1%82%D1%8C_2019_%D1%89%D0%B5%20%D0%BE%D0%B4%D0%BD%D0%B0.pdf

34. Полухтович Т. Національна ідентичність і культурна традиція // Наукові записки [Національного університету «Острозька академія»]. – Серія: «Культурологія». – 2011. – Вип. 7. – С. 237–240 file:///C:/Users/%D0%9B%D1%8E%D0%B4%D0%BC%D0%B8%D0%BB%D0%B0%20%D0%86%D0%B2%D0%B0%D0%BD%D1%96%D0%B2%D0%BD%D0%B0/Downloads/Nznuoakl_2011_7_36.pdf

35. Порушення прав меншин та корінних народів в умовах повномасштабного вторгнення РФ в Україну (аналітична стаття розміщена на вебсайті Національного інституту стратегічних досліджень 23.03.2022 р.) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://niss.gov.ua/news/komentari-ekspertiv/porushennya-prav-menshyn-ta-korinnykh-narodiv-v-umovakh-povnomasshtabnoho>

36. Потапчук Т. Національна ідентичність: становлення та розвиток у сучасному суспільстві // Наукові записки НДУ ім. М. Гоголя. Психолого-педагогічні науки. – 2012. – № 1. – С. 50–53 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: file:///C:/Users/%D0%9B%D1%8E%D0%B4%D0%BC%D0%B8%D0%BB%D0%B0%20%D0%86%D0%B2%D0%B0%D0%BD%D1%96%D0%B2%D0%BD%D0%B0/Desktop/%D0%9E%D1%81%D0%B2%D1%96%D1%82%D0%BD%D1%8F%20%D0%BF%D0%BB%D0%B0%D1%82%D1%84%D0%BE%D1%80%D0%BC%D0%B0/%D0%86%D0%A3/%D0%9C%D0%B0%D1%82%D0%B5%D1%80%D1%96%D0%B0%D0%BB%D0%B8/%D0%86%D1%81%D1%82%D0%BE%D1%80%D0%B8%D1%87%D0%BD%D0%B0%20%D0%BF%D0%B0%D0%BC%D1%8F%D1%82%D1%8C_2019_%D1%89%D0%B5%20%D0%BE%D0%B4%D0%BD%D0%B0.pdf

file:///C:/Users/%D0%9B%D1%8E%D0%B4%D0%BC%D0%B8%D0%BB%D0%B0%20%D0%86%D0%B2%D0%B0%D0%BD%D1%96%D0%B2%D0%BD%D0%B0/Desktop/%D0%9E%D1%81%D0%B2%D1%96%D1%82%D0%BD%D1%8F%20%D0%BF%D0%BB%D0%B0%D1%82%D1%84%D0%BE%D1%80%D0%BC%D0%B0/%D0%86%D0%A3/%D0%9C%D0%B0%D1%82%D0%B5%D1%80%D1%96%D0%B0%D0%BB%D0%B8/%D0%9D%D0%B0%D1%86%D1%96%D0%BE%D0%BD%D0%B0%D0%BB%D1%8C%D0%BD%D0%B0%20%D1%96%D0%B4%D0%B5%D0%BD%D1%82%D0%B8%D1%87%D0%BD%D1%96%D1%81%D1%82%D1%8C_%D1%81%D1%82.2012.pdf

37. Проблеми та пріоритети модернізації української культурної політики: аналіт. доп. / С. Здіорук, А. Астаф'єв, М. Степико, О. Валевський [та ін.]; за заг. ред. С. Здіорука. – Київ: НІСД, 2014. – 68 с. [Електронний ресурс].

– Режим доступу: <file:///C:/Users/%D0%9B%D1%8E%D0%B4%D0%BC%D0%B8%D0%BB%D0%B0%20%D0%86%D0%B2%D0%B0%D0%BD%D1%96%D0%B2%D0%BD%D0%B0/Desktop/%D0%9E%D1%81%D0%B2%D1%96%D1%82%D0%BD%D1%8F%20%D0%BF%D0%BB%D0%B0%D1%82%D1%84%D0%BE%D1%80%D0%BC%D0%B0/%D0%86%D0%A3/%D0%9C%D0%B0%D1%82%D0%B5%D1%80%D1%96%D0%B0%D0%BB%D0%B8/%D0%9C%D0%BE%D0%B4%D0%B5%D1%80%D0%BD%D1%96%D0%B7%D0%B0%D1%86%D1%96%D1%8F%20%D1%83%D0%BA%D1%80.%20%D0%BA%D1%83%D0%BB%D1%8C%D1%82%D1%83%D1%80%D0%BD%D0%BE%D1%97%20%D0%BF%D0%BE%D0%BB%D1%96%D1%82%D0%B8%D0%BA%D0%B8.pdf>

38. Резнікова О. Національна стійкість в умовах мінливого безпекового середовища: монографія. – Київ: НІСД, 2022. – 532 с. [Електронний ресурс].

– Режим доступу: file:///C:/Users/%D0%9B%D1%8E%D0%B4%D0%BC%D0%B8%D0%BB%D0%B0%20%D0%86%D0%B2%D0%B0%D0%BD%D1%96%D0%B2%D0%BD%D0%B0/Desktop/%D0%9E%D1%81%D0%B2%D1%96%D1%82%D0%BD%D1%8F%20%D0%BF%D0%BB%D0%B0%D1%82%D1%84%D0%BE%D1%80%D0%BC%D0%B0/%D0%86%D0%A3/%D0%9C%D0%B0%D1%82%D0%B5%D1%80%D1%96%D0%B0%D0%BB%D0%B8/%D0%BD%D0%B0%D1%86%D1%96%D0%BE%D0%BD%D0%B0%D0%BB%D1%8C%D0%BD%D0%B0%20%D1%81%20%D1%82%D1%96%D0%B9%D0%BA%D1%96%D1%81%D1%82%D1%8C_%D1%94%20%D1%80%D0%BE%D0%B7%D0%B4%D1%96%D0%BB%20%D0%BF%D1%80%D0%BE%20%D0%A3%D0%BA%D1%80%D0%B0%D1%97%D0%BD%D1%83_%D0%BC%D0%BE%D0%BD%D0%BE%D0%B3%D1%80%D0%B0%D1%84%D1%96%D1%8F_2022.pdf

39. Розумна О. Регіональна ідентичність в Україні: потенціал культурного розмаїття // Стратегічні пріоритети: наук.-аналітичний щоквартальний збірник. – 2016. – № 2 (39) – С. 130–135 [Електронний ресурс]. – Режим доступу:

file:///C:/Users/%D0%9B%D1%8E%D0%B4%D0%BC%D0%B8%D0%BB%D0%B0%20%D0%86%D0%B2%D0%B0%D0%BD%D1%96%D0%B2%D0%BD%D0%B0/Desktop/%D0%9E%D1%81%D0%B2%D1%96%D1%82%D0%BD%D1%8F%20%D0%BF%D0%BB%D0%B0%D1%82%D1%84%D0%BE%D1%80%D0%BC%D0%B0/%D0%86%D0%A3/%D0%9C%D0%B0%D1%82%D0%B5%D1%80%D1%96%D0%B0%D0%BB%D0%B8/%D0%9D%D0%B0%D1%86%D1%96%D0%BE%D0%BD%D0%B0%D0%BB%D1%8C%D0%BD%D0%B0%20%D1%96%D0%B4%D0%B5%D0%BD%D1%82%D0%B8%D1%87%D0%BD%D1%96%D1%81%D1%82%D1%8C_%D1%81%D1%82.2012.pdf

[0%D0%BC%D0%B0/%D0%86%D0%A3/%D0%9C%D0%B0%D1%82%D0%B5%D1%80%D1%96%D0%B0%D0%BB%D0%B8/%D1%81.130,%20136_2016.pdf](#)

40. Служба зовнішньої розвідки України. Галузевий державний архів (опубліковані документи ДПУ-НКВС-МДБ-КДБ УРСР стосовно ліквідації визначних діячів українського національно-визвольного руху). – Київ, 2023. – 253 с. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: file:///C:/Users/%D0%9B%D1%8E%D0%B4%D0%BC%D0%B8%D0%BB%D0%B0%20%D0%86%D0%B2%D0%B0%D0%BD%D1%96%D0%B2%D0%BD%D0%B0/Desktop/%D0%9E%D1%81%D0%B2%D1%96%D1%82%D0%BD%D1%8F%20%D0%BF%D0%BB%D0%B0%D1%82%D1%84%D0%BE%D1%80%D0%BC%D0%B0/%D0%86%D0%A3/%D0%9C%D0%B0%D1%82%D0%B5%D1%80%D1%96%D0%B0%D0%BB%D0%B8/%D0%92%D0%B1%D0%B8%D0%B2-%D0%B2%D0%BE%20%D0%BB%D1%96%D0%B4%D0%B5%D1%80%D1%96%D0%B2%20%D1%83%D0%BA%D1%80.-%D0%BD%D0%B0%D1%86.%20%D0%B2%D0%B8%D0%B7%D0%B2.%20%D1%80%D1%83%D1%85%D1%83%20%D0%B7%D0%B0%20%D0%BA%D0%BE%D1%80-%D0%BC_%D0%97%D0%B1.%20%D0%B4%D0%BE%D0%BA%D1%83%D0%BC. 2023.pdf

41. Степико М. Виклики та загрози українській ідентичності в умовах російської агресії // Стратегічна панорама: науковий журнал. – 2015. – № 1. – С. 135–139 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: file:///C:/Users/%D0%9B%D1%8E%D0%B4%D0%BC%D0%B8%D0%BB%D0%B0%20%D0%86%D0%B2%D0%B0%D0%BD%D1%96%D0%B2%D0%BD%D0%B0/Desktop/%D0%9E%D1%81%D0%B2%D1%96%D1%82%D0%BD%D1%8F%20%D0%BF%D0%BB%D0%B0%D1%82%D1%84%D0%BE%D1%80%D0%BC%D0%B0/%D0%86%D0%A3/%D0%9C%D0%B0%D1%82%D0%B5%D1%80%D1%96%D0%B0%D0%BB%D0%B8/%D1%81.135_2015.pdf

42. Степико М. Гібридна війна як війна ідентичностей // Стратегічні пріоритети: науково-аналітичний щоквартальний збірник. – 2016. – №3 (40). – С. 163–171 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: file:///C:/Users/%D0%9B%D1%8E%D0%B4%D0%BC%D0%B8%D0%BB%D0%B0%20%D0%86%D0%B2%D0%B0%D0%BD%D1%96%D0%B2%D0%BD%D0%B0/Desktop/%D0%9E%D1%81%D0%B2%D1%96%D1%82%D0%BD%D1%8F%20%D0%BF%D0%BB%D0%B0%D1%82%D1%84%D0%BE%D1%80%D0%BC%D0%B0/%D0%86%D0%A3/%D0%9C%D0%B0%D1%82%D0%B5%D1%80%D1%96%D0%B0%D0%BB%D0%B8/%D1%81.163_2016.pdf

43. Степико М. Українська ідентичність – головна мішень російської військової агресії (аналітична стаття розміщена на вебсайті Національного інституту стратегічних комунікацій 19.05.2022 р.) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://niss.gov.ua/news/statti/ukrayinska-identychnist-holovna-mishen-rosiyskoyi-viyskovoyi-ahresiyi>

41. Степико М. Виклики та загрози українській ідентичності в умовах російської агресії // Стратегічна панорама: науковий журнал. – 2015. – № 1. – С. 135–139.

42. Степико М. Гібридна війна як війна ідентичностей // Стратегічні пріоритети: науково-аналітичний щоквартальний збірник. – 2016. – №3 (40).

43. Степико М. Українська ідентичність – головна мішень російської військової агресії (аналітична стаття розміщена на вебсайті Національного інституту стратегічних комунікацій 19.05.2022 р.).

Нормативно-правові акти

Закон України «Про основні засади державної політики у сфері утвердження української національної та громадянської ідентичності» № 2834-IX від 01.01.2023 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2834-20#Text>

Інформаційні ресурси

1. Офіційний веб-сайт Інституту політичних і етнонаціональних досліджень ім. І. Кураса НАН України. – Режим доступу: <https://ipiend.gov.ua/>

2. Офіційний веб-сайт Національного інституту стратегічних досліджень. – Режим доступу: <https://niss.gov.ua/>

2. Е-бібліотека Інституту історії України НАН України. – Режим доступу: [http://resource.history.org.ua/cgi-bin/eiu/history.exe?C21COM=S&I21DBN=ELIB&P21DBN=ELIB&S21FMT=brief_elib&S21ALL=\(%3C.%3EIHU%3D!%3C.%3E\)&S21SRW=dp&S21SRD=DOWN&S21STN=1&S21REF=15&S21CNR=10](http://resource.history.org.ua/cgi-bin/eiu/history.exe?C21COM=S&I21DBN=ELIB&P21DBN=ELIB&S21FMT=brief_elib&S21ALL=(%3C.%3EIHU%3D!%3C.%3E)&S21SRW=dp&S21SRD=DOWN&S21STN=1&S21REF=15&S21CNR=10)

3. Бібліографічна Інтернет-платформа «Google Scholar». – Режим доступу: <https://scholar.google.com.ua/schhp?hl=uk>

4. Електронна бібліотека «Україніка». – Режим доступу: <http://irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/ua/elib.exe?C21COM=F&I21DBN=UKRLIB&P21DBN=UKRLIB>

Адреса розміщення робочої програми навчальної дисципліни

<https://adl.mil.gov.ua/login/index.php>

Нормативно-правові акти

Закон України «Про основні засади державної політики у сфері утвердження української національної та громадянської ідентичності» № 2834-IX від 01.01.2023 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2834-20#Text>

Інформаційні ресурси

1. Офіційний вебсайт Інституту політичних і етнонаціональних досліджень ім. І. Кураса НАН України. – Режим доступу: <https://ipiend.gov.ua/>

2. Офіційний вебсайт Національного інституту стратегічних досліджень. – Режим доступу: <https://niss.gov.ua/>

3. Е-бібліотека Інституту історії України НАН України. – Режим доступу: [http://resource.history.org.ua/cgi-bin/eiu/history.exe?C21COM=S&I21DBN=ELIB&P21DBN=ELIB&S21FMT=brief_elib&S21ALL=\(%3C.%3EIHU%3D!%3C.%3E\)&S21SRW=dp&S21SRD=DOWN&S21STN=1&S21REF=15&S21CNR=10](http://resource.history.org.ua/cgi-bin/eiu/history.exe?C21COM=S&I21DBN=ELIB&P21DBN=ELIB&S21FMT=brief_elib&S21ALL=(%3C.%3EIHU%3D!%3C.%3E)&S21SRW=dp&S21SRD=DOWN&S21STN=1&S21REF=15&S21CNR=10)

4. Бібліографічна Інтернет-платформа «Google Scholar». – Режим доступу: <https://scholar.google.com.ua/schhp?hl=uk>

5. Електронна бібліотека «Україніка». – Режим доступу: <http://irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/ua/elib.exe?C21COM=F&I21DBN=UKRLIB&P21DBN=UKRLIB>

Адреса розміщення робочої програми навчальної дисципліни Moodle

7. Дані про перегляд робочої програми навчальної дисципліни

№ п/п	Дата, номер протоколу засідання кафедри (спільного засідання кафедр)	Рішення за результатами переглядів	Підпис керівника кафедри
1.	2.03.24, протокол № 2	Рішення прийнято згідно з рішенням кафедри історії України № 2914/24-7380/вс про навчальний план курсу № 2914-7398/вс від 13.03.24	
2.			
3.			

№ 882
додаток 1
19.07.23

29/116-4286/61

19.07.23

23